

dva mandata nista nikdar spadala k trdni posesti stranke, ampak sta prišla le slučajno v njene roke, kakor sta jej bila zopet le slučajno odvzeta. V ostalem je stranka dosegla lepe manjšine v notranjskih in v krško-novomeških kmetskih občinah, kar je toliko pomembnejše, ker nima niti tistih sredstev, niti tistega agitacijskega aparata na razpolaganje, kakor njena nasprotnica.

Izid volitve je glede položaja v deželnem odboru in v deželnem zboru brezpomemben. Tu ostane vse pri starem. Novo je samo to, da je volilno gibanje še poostrilo mej obema strankama obstoječe nasprotje in poglobilo mej njenimi pristaši vladajoče sovrastvo. Zlasti duhovščina si je nakopala veliko nasprotnikov in bo imela v prihodnosti še veliko težje stališče, kakor doslej.

Politični pregled.

Notranji položaj. — Ministrski predsednik Körber misli na odstop. Te dni je imel Körber z nekim sotrudnikom dunajske „Oest Volksztg“ zanimiv razgovor, v katerem je rekel, da je vladanja vsled preobilnih težav že sit. Glede bližnje prihodnosti se je izjavil tako-le: „Skušal bom svojo dolžnost izpolniti, saj sem uradnik in vem, da se mora službo vestno izpolnjevati. Volje mi ne bo zmanjkalo, toda več kakor to, kar je moja dolžnost, mi ni treba storiti. Jaz se dobro zavedam, da bodo v državnem zboru zopet težave, katere bo treba premagati. Hodil bom v parlamentu slej kakor prej po tisti poti, na katero sem krenil. Storil bom vse, kar je mogoče, da se nasprotja ublaže in da stranke približujem drugo drugi. Upam, da bo moje prizadevanje imelo vspeh. Ako se pa moje prizadevanje ne posreči, ako se te težave pomnože, potem se hočem umakniti komu drugemu, kateremu bodo gospodje bolj nasproti prišli. Moji nameni bi morali vendar že znani biti in vedeti bi se moralo, da skušam uveljaviti régime porazumljenja. Državni zbor ima rešiti velike naloge: budget, nagodbo z Ogrsko in trgovinske pogodbe. To so tiste zadeve, katerih rešitev sem prevzel pri nastopu vlade. Ako se mi posreči, to dognati, bo moja misija itak končana in jaz se rad umaknem. Dolej pa bom izpolnjeval svojo dolžnost.“ — Tako je govoril ministrski predsednik takorekoč v predvečer otvoritve državnega zbora. Rešiti hoče proračun, nagodbo in trgovinske pogodbe, ako ne bodo težave prevelike. Ker pa se je bati, da bodo težave res prevelike, nas je Körber pripravil za časa na svoj odstop.

Kompromis med češkimi strankami. — Kar se je tako dolgo pletlo, kar se je tolikrat oznanilo kot pokopano in ponesrečeno, to se je naposled vendarle doseglo, namreč kompromis mej vsemi češkimi strankami. Mladočehi so se pač po vsi pravici bali, da jim prinese boj na tri fronte pri deželnozbornih volitvah občuten poraz, zato so silili na kompromis, saj bi poraz pri deželnozbornih volitvah silno oškodoval njih stališče v državnem zboru. Kompromis se je sklenil z vsemi češkimi strankami in posledica tega bo, da se bodo vsi češki poslanci ne samo v češkem deželnem zboru, ampak tudi v državnem zboru združili v jeden sam klub, vsled česar bodo zamogli vse drugače nastopati kakor doslej.

Nemške stranke. — Bojevitost mej nemškimi strankami raste čedalje bolj in sicer vsled — konkurence mej njimi. Komaj so Schönererjanci proglasili, da tudi za češke okraje ne privolijo češkega notranjega uradnega jezika, že so se na to stališče postavili tudi oni isti nemški nacionalci, ki so v svojem binkoštnem programu slovesno proglasili, da sami iz proste volje hočejo dovoliti, da se v čeških okrajih

uvede češki notranji uradni jezik. Prade, jeden voditelj nemških nacionalcev, je vrh tega izjavil, da bo njegova stranka v prihodnjem zasedanju državnem zboru narodno-politične zadeve se odločnejše postavila v prvo vrsto, kakor doslej, tako da se utegne v državnem zboru obnoviti najhujši boj za narodnostne zadeve. Ni čuda, ako misli ministrski predsednik Körber v tacih razmerah na odstop.

Ruski car na Francoskem. — Obisk ruske carske dvojice na Francoskem se je izvršil na najslovesnejši način. V vseh oficijelnih zadevah in pri vseh priredbah se je gledalo na to, da se povdari tesnost zveze mej Rusijo in Francijo in mirovni značaj te alijance. Kaj se je sicer mej merodajnimi osebami dogovorilo, to seveda ni prišlo v javnost. Vnema Francozov za rusko-francosko alijanco je razumljiva, kajti kot je pojasnil bivši minister zunanjih del, Gabrijel Hanotaux, je ta zveza Franciji že prinesla znamenitih koristi.

Srbija stoji menda zopet pred veliko krizo. Kralj hoče namreč svojega svaka, brata kraljice Drage, nadporočnika Lunjevico, proglasiti prestolonaslednikom, čemur se ministristvo upira. Iz tega utegne nastati velika kriza.

Vojna v južni Afriki. — Na Angleškem vlada velik strah, da je južna Afrika za Angleže izgubljena. Angleži so bili v zadnjih dneh v raznih bitkah grozovito tepeni, zlasti pri Vlaktfontainu. Angleški listi sami priznavajo, da je vsa Kaplandija v revoluciji, da Buri na vseh koncih prodirajo, mej tem ko se mora angleška armada omejevati, da čuva železnice.

Obrtnija.

Poslopje obrtnih šol v Ljubljani.

Na razpolaganje nam je bil dan naslednji zapisnik seje porote za presojo konkurenčnih načrtov za zgradbo c. kr. obrtnih šol v Ljubljani izvršene, dne 4. septembra l. 1901.

Navzoči so bili: predsednik porote gospod c. kr. ravnatelj Andrej Senekovič ter člani: Duffé, Klinar, Šubic in Zupančič.

Predsednik otvori sejo, ter pozdravi navzoče člane porote, ter se ob jednom zahvali, da so gg. člani kljubu temu, da je sedaj čas počitnic, vendar le proučevanju konkurenčnih načrtov toliko časa žrtvovali, da se je zamogla na današnji dan seja sklicati, da se na podlagi študij posameznih gg. članov porote vrši skupno posvetovanje.

Mestni stavbeni svetnik izroča poroti dopis neimenovanega baje udeleženca, namenjeni gospodu županu deželnega stolnega mesta Ljubljane, v katerem se le ta pritoži, da porota do sedaj posvetovanja o načrtih ni izvršila, kar bi se po njegovem mnenju z ozirom na to, da je dospelo le troje projektov, lahko v jedni uri izvršilo.

Dopis je datovan dd. Dunaj 29. avgusta l. 1901 mag. eksh. št. 30.347 z dne 30. avgusta t. l.

Predsednik konstatuje, da so se člani prosto, ne glede na to, da so sedaj počitnice, ter da je večina članov po svojem poklicu iz Ljubljane odsotna bila, vendar le toliko s proučevanjem projektov bavila, da

bode morda že v današnji seji odločiti, kateremu izmed konkurenčnih projektov prvenstvo pristoji.

Na vsak način pa mora omeniti, da nazor anonimnega pisatelja, da bi zamogla porota v jedni uri svoje mnenje oddati, ker je njej program konkurza znan, nekoliko če ne dosti prenačen, kajti ravno tako postopanje bi se utegnilo lahko kot površno označiti.

Na to se prestopi k otvorjenju obravnave.

Vsi navzoči člani porote izjavili so na podlagi podrobnega proučevanja, da so se vsi trije projekti držali v mejah razpisa, ter da ni povoda, da bi se kateri izmed istih radi pregreška, kateri določujejo konkurenčna pravila avstrijskega društva inženjerjev in arhitektov, iz posvetovanja izključil.

Porota konstatuje, da so vsi projekti ustregli določbi programa, da je prostora za skupni poduk po mogočnosti prirediti v skupnem poslopiju, delavnice pa nasprotno v posameznih objektih, ki naj bodo vendar tako razvrščeni, da bode v poznejšem času mogoče zavod razširiti.

Glede nadrobnosti posameznih projektov se je spoznalo:

Projekt Labor.

Ad A. V glavnem poslopiju so umeščeni vsi prostori, kakor je program določil, tudi obseg istih drži se mej, katere so bile predpisane.

Risalne sobe proti severu. Prostori za umetno vezenje in čipkarstvo dobro umeščeni v dotiki s prostori, določenimi skupnemu poduku z ločenim dohodom.

Prostori upravnništva v tem glavnem poslopiju situvani in zadostni. Ravnateljstvo in stanovanje hišnika s posebnim uhom, prvo v I. nadstropju, drugo v pritličji primerno urejeni. Neugodno razvrščeno prostorov z dvema dvorišči 8.00/12.00 m, preveč stonišč.

(Konec prih.)

Kmetijstvo.

Nekaj o slabi krmi in pokvarjenem zrnju.

Letošnja jesen prizadeva kmetu res križ za križem. Ne samo, da je letina, posebno glede sadja, popolno slaba, glede zrnja pa tudi srednja, ali še ti pridelki se vsled dolgotrajnega deževja ne dajo spraviti. To vreme prijelo je kmeta za roke prav ob največjem delu, ko je vesel pokosil večino otave in menil najbolj spravljati snopovje pod streho. Kar je menil dovršiti v par tednih, to vse čaka sedaj na — dežju. Kope vse očrnele in od kalu (cim) ozelenele; pokošena otava pa skoraj segnjita, tako, da so jo po nekod že zavrgli v kak jarek. Res, preobilna škoda.

Da pri takšnem trudapolnem delu in žalostnih razmerah treba boremu kmetiču kaj pametnega svetovati, da si ohrani in rabi še kolikor mogoče teh borih pridelkov, naj veljajo te vrstice: Otavo v takem času po-

košeno, ne kaže spravljati na kupe, temuč nasprotno, že narejena kupišča velja raztresti. S tem pride zrak do posameznih travic, da veliko manj gnijajo nego v kupu. Če tudi je takšna krma zelo izplahnjena od mokrote, ali vsaj gnjilobe ima veliko manj nego ona. Ko se presuši jedna ali druga, ima ta veliko manj škodljivega prahu od plesnja v sebi, nego če bi se gnjetla dolgo časa v kupih. Razume se, da tako tudi lažje dalje časa vstraja, da se še več dni brani pogina — gnjilobe.

Kadar nastopi boljše vreme, treba takšno krmo dobro presušiti, da je že načeta gnjiloba v shrambi zopet ne napade in do cela uniči. Treba jo je tudi bolj na majhne plasti razmetati v shrambi, vmes naj pa pride kaj suhega, na pr. slama itd. Ako se je bati, da bi živini takšna klaja ne dišala, velja jo med spravljanjem nekoliko osoliti.

Sedaj pa pozor! Takšno pokaženo krmo ne velja rabiti drugače, nego da jo primešamo k drugi, ki je bila lepo in kmalu posušena. Pa jo je treba še pred rezanjem kakor tudi potem rîz, čvrsto in skrbno pretresti, da se s tem vsaj nekaj prahu od plesnja odstrani, kateri je živini jako škodljiv.

Tega se prepričaj, ako dalje časa krmiš s takšno klajo. Živina bode jela kašljati, kar je znamenje, da bo leha na drobu. Od tod pa se bolezen rada še dalje razširi, da postane lahko nevarna. Torej naj se takšna pokažena krma rabi le kot primes k drugi boljši.

Toda ne samo otava trpi po dolgem deževju, temveč tudi žita v kôpah začno gnjiti in — kaliti (cimati). Takšnih kôp je sedaj videti vse povsod. Škoda je vsestranska. Prvič se takšno snopje tudi ob lepem vremenu ne da lahko presušiti, da je takšna slama jako smradljiva. Drugič se iz takšnega snopja težko izmlati zrnje, ker je v klasju z cimo priraščeno in deloma še izprijeno. Tretji pa tudi ne mali pogrešek pa še je, da da se iz tacega zrnja napravi slaba moka, iz katere se težko da speči dobrega in zdravega kruha.

Z vlažnostjo, ker je namreč zrnje več ali manj kalilo, se je le to navzelo preveliko mokrote, katero pozneje težko izpusti in izhlapi. Ta vlažnost pride pozneje v moko, da nima ta one moči, sprejemati v sebe razkrojila od medine, na kar ostane testo mastno, istotako tudi kruh skoraj surov.

Da se tej veliki nedostatnosti odpomore, rabilo se je že veliko sredstev. Pred vsem treba skrbeti, da se zrnje in taka moka zadostno presuši. V ta namen, če ni drugega pripomočka, naj se po prejšnjem pecivu dene zrnja v glinastih posodah v gorko peč, da se ono čvrsto presuši. To se potem vzame ali samo, ali pa se drugemu zrnju primeša. Tako presušeno zrnje dá peči dober in zdrav kruh.

Druga pomoč pa je, da se testo od takšne moke po dvakrat meša ali testa. Kadar se je v prvič jelo vzdigovati, vzame se nekaj prihranjene moke — dobra je tudi turšična — ter se še enkrat prav krepko pregnete. S tem se testo precej razrahlja, da se potem še

Obrtnija.

Poslopje obrtnih šol v Ljubljani.

(Dalje.)

Stranišča dosti neugodno situvana zlasti preveč oddaljena od prostorov glavnega trakta.

Stranišča tako pri stanovanju šolskega sluge, kakor pri stanovanju ravnatelja neugodno umeščena. Stranišče pri stanovanju šolskega sluge ima sekundarno osvetljavo iz mostovža na kateri okno usti.

Ravnateljevo stanovanje nima shrambe za jedi.

Jednaki nedostatek je pri stanovanju šolskega sluge. V skupni dispoziciji vplivajo neugodno ozki (4.20 m) rizaliti, v katerih se nahajajo stransko stopnjišča v glavnem pročelju. Kljub temu, da sta prirejena dva dvorišča, ne bilo bi mogoče poslopje z ozirom na lego koridorov in na vtesneno skupno stranišče izdatno prezračevati.

Ad B. Prostori za mizarstvo, rezbarstvo in strugarstvo so vrejevi v enem poslopju. Neugodno je, da je projektant ločil delavnice za mizarje po vhodu v poslopje. Kuhinja za lim situvana onstran hodnika in preveč oddaljena od mizarske delavnice na desnej vhoda. Ugodnej bi bilo umeščenje strugarstva poleg mizarskih delavnic. (Kakor program določuje).

Poslopje za mehanično-tehnično stroko in za elektrotehniko primerno dobro razdeleno.

Istotako poslopja za podobarstvo.

Situacija posameznih gori navedenih objektov ugodna zlasti z ozirom na promet do posameznih poslopij, tudi glede razširjenja zavoda.

Projekt „Labor“ navaja v generalnem proračunu po kubičnem zazidanju prostorov skupni strošek na 480.000 K.

Projekt „Obrtnikom v izobrazbo in pomoč“.

Ad A. V glavnem poslopju, katero je z ozirom na razdelitev in uredbo prostorov ugodnejše projektovano, so umeščeni vsi prostori, ki imajo služiti skupnemu poduku. Atelije za umetno vezenje in čipkarstvo imajo posebni dohod. Risalne dvorane, kakor tudi gori navedeni atelije so proti severu situvani. Prostori po določenem programu zadostujejo tako glede števila, kakor tudi glede zahtevnega obsega.

Hodnika praktično prirejena ter stranišča ugodno umeščena.

Nasprotno pa je dvigalo neugodno in ne konstruktivno situvano. Stanovanje ravnatelja ugodno situvano glede posameznih sob in glede njih mejsebojne zveze. Neugodno pa je, da je vhod skozi vestibul, ki služi skupnemu dohodu k oddelku za umetno vezenje v omenjenem ravnateljevem stanovanju. Jednaki nedostatek se ponavlja pri hišnikovem stanovanju.

Pogreša se kabinet za sluge poleg uhoda.

V situaciji tega poslopja napravlja neugodni utis prizidek glavnega trakta pri desnem krilu. Prireditel stranskih traktov navpično na glavni trakt je označiti

kot ugodna tako glede komunikacije, kakor glede svetlobe in prezračevanja.

Ad B. Prostori za mizarstvo, rezbarstvo in strugarstvo ne dosti ugodno rešeni, ker so delavnice mizarjev ločene, kuhinja za lim preko hodnika, kakor v prejšnjem projektu neugodno umeščena. — umestnejše bilo bi le-to med ali v prostoru zvezanih delavnic umestiti, — sicer pa je preskrbljeno za vse predpisane prostore.

Prostor za strugarstvo ni, kakor je v programu določeno, situvan v zvezi z mizarskimi delavnicami.

Oddelek za podobarstvo in pletarstvo je jako neugodno rešen in v posebnem ločenem poslopju umeščen.

Prostorov za shranjevanje materiala za podobarstvo dasiravno ni v programu naveden, bi ne bilo mogoče prirediti.

Oddelek za mehanično-tehnične stroke v posebnem poslopju umeščeni prostori zadostujejo predpisom programa.

Dislokacija prostorov dosti neugodna zlasti radi tega, da bi ne bilo mogoče dosti ugodno umestiti vretena in transmisije, na katere bode vendar treba misliti.

Sicer pa s spremembami rabljivo.

Objekt za elektrotehnični oddelek.

Ureditev prostorov in dispozicija istih jako neugodno rešena. Vhod k prostoru za modele skozi prostor, ki je namenjen za shranjevanja materiala, kar je nedopustno.

Kovačnica nezadostna 6.00/2.35 m, kar sploh ne zadostuje.

Splošna situacija ni ugodna radi tega ker so posamezni oddelki po nepotrebnem porazdeljeni v posebnih poslopijih, kar pri tem projektu povzroča ta nedostatek, da bi ne bilo mogoče v prihodnosti v slučaju potrebe zavod primerno razširiti.

Generalni proračun po zazidani površini 449.220 K 60 vin.

Projekt: Ljubljana-Praga.

Ad A. Glavno poslopje, ki je namenjeno za prostore ki imajo služiti skupnemu poduku in skupni porabi je urejeno v enakem smislu kakor preje omenjeni (drugi) konkurenčni projekt vendar ima boljšo razvrstitev.

Vsi šolski prostori dobro dostopni in v polnem številu kakor jih program zahteva. Dohod k atelijeju za umetno vezenje in čipkarstvo popolnoma ločen.

Stranišča dobro situvana, tudi glede ločenega oddelka za učitelje preskrbljeno, koridori primerni dobro situvani, vendar pa ne zavzemajo nepotrebno veliko prostorov, so dobro prezračljivi. (Konec prih.)

Kmetijstvo.

Gnojitev vinogradov.

Trta le tedaj rodi, če se ji dobro gnoji. Razen tega pa napadajo različne bolezni slabo trsje vedno v

Moralno izobrazbo (takozvani karakter) mora vsakemu človeku podati rodbina, vzgled, domača vzgoja, in gotovo je, da vsaj glavno podlago celega svojega nravstvenega mišljenja ima človek od starišev ali od drugih, ki mesto njih skrbe v mladosti zanj. Izobrazbo razuma pa, v različnih znanostih, umetnostih, obrtu itd. pa ne more podati drugi nego občina sama, ali sploh večja družba. Glavna dolžnost občine je tedaj v tem pogledu skrbeti pred vsem drugim za dobro izobrazbo svoje mladine v potrebnih šolah. Izobrazbo mladine in sploh občinarjev smatrati mora vsaka dobra občina za svoj glavni cilj. Prava izobrazba občanov je prvi in neizogibni pogoj prospeha in sreče cele občine.

Svoboda ni morda brezuzdna prostost, ampak samostojnost, prirojena človeškemu duhu. Občina se ne sme brez potrebe mešati v osebne zadeve svojih občanov in jih ovirati v svobodnem občevanju. Glavna podlaga svobode in sploh dobrega prospeha občine je v vsem javnost. Pravica se ne boji luči.

Naloga in sveta dolžnost vsaka občina, posebno pa občinskih zastopnikov je: skrbeti za vsestransko izboljšanje stanja svojih občin. Predpogoj tega je pa spoznanje občine kot človeške družbe z gotovimi cilji ne v blagor občine kot take, ampak njenih udov, občanov, kar sem že gori omenil.

Ako bode bralec premišljeval o nalogi, cilju občine, dosegel sem svoj namen, ker temu premišljevanju sledila bodi agnoza bolehanja te male človeške družbe in tej izboljšanje v marsikatem gmotnem in nravstvenem oziru.

Priobčil Škapin.

Politični pregled.

Državni zbor je sklican nenavadno zgodaj, namreč na dan 17. oktobra. Očividno je, da namerava vlada prisiliti parlament k rednemu in stvarnemu delovanju, v kolikor je to seveda v vladnih močeh. V to svrhu se je postavila na dnevni red prve seje razprava o proračunu. dalje pa hoče vlada predložiti parlamentu celo vrsto takih reform, ki jih javno mnenje že davno zahteva. Tako predloži vlada zakon o reformi tiskovnega prava. S to reformo se hoče odpraviti objektivno postopanje in dovoliti kolportazo a s pogojem, da žaljenja časti naj bi se odzela porotnim sodiščem in naj bi se odkazala rednim sodnikom. Za to zadnjo določbo bo pač težko dobiti večino v parlamentu. Nadalje se predloži zakon glede trgovine z žitom. S tem zakonom naj se takozvana termin-kupčija na žitni borzi utesni v korist kmetu, ki bi potem v večji meri zamogel vplivati na cene poljskih pridelkov, katere cene določajo sedaj spekulanti na žitni borzi. Tudi se predloži zakon za pospeševanje zgradbe cenjenih stanovanj za delavce in končno zakon proti pijančevanju. Tak zakon je bil sklenjen za Gališko in za Bukovino že pred več leti, sedaj pa naj se raztegne tudi na vse druge države. Ali se posreči vladni namen, s temi predlogami prepričati narodnopolitiške boje, to je jako dvomljivo, ker tako Čehi kakor Nemci ubirajo vse bolj radikalne strune. Koj začetkom zasedanja pride do zanimive praske radi volitve prvega podpredsednika. Prade je odstopil, Čehi zahtevajo naj se po parlamentarnem običaju izvoli drugi podpredsednik dr. Žaček prvim podpredsednikom. Nemci s tem seveda niso zadovoljni, a se niti med seboj ne morejo zjediniti. Volitev

podpredsednika utegne postati jako interesantna epizoda, ki bo imela tudi svoj politični pomen. Odločili bodo seveda Poljaki, ki se doslej v tem oziru drže jako rezervirano.

Državnozborske volitve na Ogrskem so sedaj končane. Vršile so se še dosti mirno. Bilo je sicer tod in tam krvavih pobojev, več ljudi je volitve plačalo s svojim življenjem, a tako hudo vendar ni bilo, kakor druga leta. Izid volitev je za vlado ugoden. Vladna ali liberalna stranka je sicer izgubila 30 mandatov, padel je celo stari Koloman Tisza, a vzlic temu ima stranka še vedno skoro dvetretjinsko večino v zbornici. Kossuthova stranka je razmeroma močno narasla in bo v novem parlamentu najmočnejša opozicijska stranka. Štela bo okrog 70 mož. Značilno je, da takoimenovana katoliška ljudska stranka ni mogla pri volitvah doseči skoro nobenih uspehov, dasi se je dolgo govorilo, da bo ta stranka strmoglavila sedanji sistem. Tudi Slovani so dobili nekaj mandatov. Slovaki so jih dobili štiri. Srbi jednega. Na Reki so bili Lahi poraženi. Zmagal je Madjar, grof Batthyanyi, a le ker so mu priskočili Hrvatje na pomoč. Zmaga madjarskega kandidata je dala povod velikim demonstracijam in izgredom.

Italija. — Lahi v Italiji in zunaj Italije so močno nezadovoljni z izidom afére zavoda sv. Jeronima v Rimu. Pogajanja mej dunajsko in rimsko vlado so imela ta uspeh, da ostane ta zavod Hrvatom in da se uredi kot kolegij. Sicer se to ni izrecno preciziralo, ali zgodi se tako. Italijanska vlada je že odstavila svojega upravitelja zavoda sv. Jeronima in na njegovo mesto je stopil kot upravitelj legacijski svetnik pri avstrijskem poslanstvu v Rimu grof Coronini, kateri je tudi že vse ukrenil kar treba, da se uredi zavod tako, kakor je papež odredil.

Francija. — S 1. oktobrom je potekel rok, v katerem so morale katoliške kongregacije prositi za avtoriziranje, to je, za bivanje v deželi. Zgodilo se je nekaj, česar nihče pričakoval ni. Na stotine kongregacij se je namreč podvrglo „framasonski“ vladi. Druge kongregacije, pred vsemi jezuitski red, so že zapustile Francijo in se razkropile na vse strani. Vlada bo zdaj konfiscirala imetje vseh teh kongregacij, ki niso zaprosile avtoriziranja.

Vojna v južni Afriki. — Kitchener se pripravlja na veliko nalogo: zajeti Botho, ki je baje obkoljen z angleškimi četami. General Lyttleton hoče Botho ujeti, toda angleški listi izražajo že danes bojazen, da se bodo Buri razpršili na majhne čete in ušli. To se bržčas tudi zgodi. Ker nameravajo Buri udreti od zahodnje strani v Natal, je poslal Kitchener močne oddelke na mejo. Kitchener zahteva novih in močnih oddelkov jezdecev, da nadomeste utrujene. Vsak mesec zahteva, da naj se mu pošilja po 8000 novih konj. Burski poveljnik Pretorius je bil baje v nekem boju ob Sterkstroomu smrtno ranjen. Ujet je najmlajši sin drž. tajnika Reitza in nečak generala Emmeta. Blizu Corneliji je bilo ujetih 22 Burov, radi česar so v Londonu sila veseli. Kitchener javlja sedaj že vsakega Bura in vsako mulo, ki pade Angležem v pest. Tako imajo Angleži vsak dan malo tolažbe. Toda iz Londona poročajo, da se nezadovoljnost radi brezkončnosti vojne širi po deželi bolj in bolj. Vsi stanovi so nezadovoljni, in vladi se opozicija v parlamentu množi. Položaj Salisburyja postaja resen.

Obrtnija.

Poslopje obrtnih šol v Ljubljani.

(Konec.)

Stanovanje ravnatelja in šolskega sluge imata posebno uhoda. Vender pa stanovanje ravnatelja je v pri-

meri z ozirom na šolskega slugo neprimerno, majhno, ono pa primerno veliko, sicer pa bi se dalo ugodnejše razdeliti.

Poslopje ima vse prostore, katerih se po programu zahteva, dvigovalo dobro centralno situvano.

Atelije, risalne dvorane proti severu v potrebnem številu in dobro situvane.

Ad B. Poslopja za mizarstvo, rezbarstvo, strugarstvo in pletarstvo.

Prostori kakor program zahteva preskrbljeni za mizarstvo, vse potrebno dobro razdeljeno, izvzemši kuhinje za lim, jednaki nedostatek kakor pri prejšnjih projektih vendar bi se dal ta nedostatek z zamenjavo prostorov garderobe laglje je odstraniti, kakor pri prejšnjih projektih. Ugodna je umestitev strugarske delavnice poleg mizarske delavnice, kakor program zahteva. Sploh je cela uredba tega objekta ugodna ter razdelitev dokaj boljša nego pri drugih dveh projektih.

Prostori ali atelije za podobarstvo niso v tem poslopju ali v posebnem pavilonu, kakor pri drugih projektih, ampak v I. nadstropju glavnega poslopja. I. nadstropje ni za oddelek pripravno, vendar bi se dalo ta nedostatek s tem in brez težav odstraniti, ako bi se premestili prostori tega oddelka v pritličje, ravnateljstvo stanovanje in nad istim se nahajajoča se risalnica v višje nadstropje.

Oddelek za mehnično-tehnično stroko ter za elektrotehniko.

Ta oddelka sta umeščena oba v enem poslopju v dveh pritličnih, vertikalno se stekajočih traktih, imata vse prostore, ki so dobro dostopni in primerno dobro razvrščeni, ter zadostujejo tudi kolikor se splošnih določb tiče.

Razvrstenje prostorov je, dasiravno zavzema več prostoravnega, je to v drugih projektih ugodnejši, ker se dajo strojne naprave, katerih bode potreba z ozirom na potrebno gonilno moč, lažje je v tem slučaju izpeljati, kakor pri drugih projektih.

Splošna situvacija poslopja zavzema sicer veliko prostora, vendar se da s premembami doseči prostor za razširjenje zavoda.

Po presojanju teh treh projektov je porota zadobila mnenje in prepričanje, da sta projekta z naslovi „Obrtnikom v obrazbo in pomoč“ in „Ljubljana-Praga“ rešila dano nalogo relativno bolje kakor projekt „Labor“, in sicer iz razlogov, navedenih pri presoji vsakega projekta posebej.

Izmed projektov „Obrtnikom v obrazbo in pomoč“ in „Ljubljana-Praga“ je kot boljši spoznal bil drugi t. j. z naslovom „Ljubljana-Praga“ in sicer ker je po vsem rešitev posameznih objektov bolj jasna in organska nego ona prejšnjega projekta.

Stroški, ki so v prvih dveh slučajih proračunjeni generelno in sicer pri Labor na 480 000 kron — vin.

Obrtnikom v obrazbo in pomoč	. 449.220	„ 60	„
Ljubljana Praga 478.747	„ —	„

ne morejo biti v tem slučaju merodajni, ker se ne more o njih zanesljivo soditi, ker bi spremembe v slučaju, če bi se po enem ali drugem projektu stavba vršila, tudi na končne svote vplivale.

Porota je pred sklepom in odločenjem glede priznanja daril še jedenkrat preskusila vse tri projekte na vrednost njih vsebine, a glede tega v kolikor so zadostili določbi razpisanega programa ter je po tem dal predsednik na glasovanje: kateri projekt je relativno najbolj dano nalogo nalogo rešil.

Člani porote soglasno sklenejo, da projekt z geslom „Obrtnikom v obrazbo in pomoč“ in „Ljubljana-Praga“.

Ker pa po konkurenčnih predpisih društva avstrijskih inženjerjev in arhitektov se morajo razpisane nagrade razrediti po vrsti njih vrednosti, dá predsednik na glasovanje: kateremu projektu iz navedenih dveh je priznati prvo darilo 800 kron.

Porota sklence soglasno: projektu „Ljubljana-Praga“, drugo darilo 400 kron prizna porota soglasno projektu „Obrtnikom v obrazbo in pomoč“.

Glede vprašanja ali je priporočiti jeden ali drugi projekt v izpeljavo sklence porota na to dano vprašanje svojega predsednika soglasno:

Da brez bistvenih potrebnih sprememb ne more nobeden projekt v izpeljavo priporočiti, ker niso nalogo v vsakem oziru tako rešili, da bi se zgradba po njih izvršiti.

Po storjenem glasovanju in priznanju daril in ko so člani porote še konstatovali, da so zavitki z naslovi neporušeni je predsednik porote otvoril zavitek z geslom „Ljubljana-Praga“ ter je konstatoval kot projektanta.

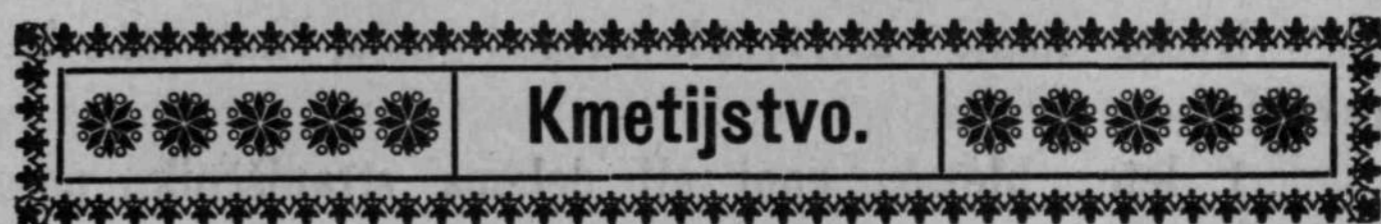
Karol Holinsky, stavitelj in arhitekt Emanuel Lehky, uradno pooblaščen stavbenik v Pragi.

Avtorjem projekta: Obrtnikom v izobrazbo in pomoč je bil konstatovan: Franc Kaudela, arhitekt in stavbenik v Ljubljani.

Ob enem pa porota sklence, da prepušča gospodu županu deželnega stolnega mesta Ljubljane, da anonimnemu udeležencu ki je začetkom zapisnika omenjen, če se oglasi potrebno pojasnilo dá, oziroma neotvorjeni zavitek sprejme, da iz njega vsebine naslov konstataje.

Po tem se zapisnik sklence in podpiše z dostavkom, da je prirediti razstavo došlih projektov v smislu določil navajanih konkurenčnih pravil vsaj teden dnij.

Predsednik porote: A. Senekovič l. r. Člani porote: A. Klinar, Ivan Šubic, Ivan Duffe, Filip Supančič l. r.

Gnojitev vinogradov.

(Konec.)

V težkih zemljah, osobito če so apnene, jemljemo superfosfat, ker se lažje vleže in prej deluje.